

מידע

הגברת המודעות של לקוחות הבנקים לזכויותיהם הצרכניות וצמצום פערי הידע והמידע הם מטרות חשובות נוספות בפעילותו של "תחום יחסי בנק-לקוח". מידע רב מובא לידיעת הפונים בכתב, בטלפון ובאינטרנט במענה לפניויותיהם. מידע לציבור הרחב

הפעילות הכוללת של הפיקוח על הבנקים מצטברת לכדי הגנה משמעותית על ציבור לקוחות הבנקים, ומציבה את הפיקוח כגורם דומיננטי בהגנה על הצרכן הבנקאי.

באמצעי התקשורת. מאמץ רב מושקע לאחרונה

בהגברת ההסברה - בין השאר, באמצעות בניית אתר אינטרנט לצרכנות בנקאית, המצוי כיום בשלבי פיתוח.

הפעילות בכל המישורים שהוצגו לעיל מצטברת לכדי הגנה משמעותית על ציבור לקוחות הבנקים, ומציבה את הפיקוח על

הבנקים כגורם דומיננטי בהגנה על צרכן השירותים הבנקאיים.

ניתן באמצעות סקירות תקופתיות ופרסומים שונים

מבט מקרוב על

שירלי בבלפור – מחלקת מטבע חוץ

מהו השער היציג?

שבוצעו בפועל. לכן השער היציג למטבע מסוים אינו זהה בהכרח לשערים שונים שהבנקים המסחריים מצטטים ללקוחותיהם.

השערים היציגים שמפרסם בנק ישראל הם שערי חליפין של מטבעות החוץ העיקריים ושל סל

המטבעות¹ במונחי שקלים, דהיינו שערים שבהם ניתן למכור או לקנות מט"ח תמורת שקלים. השער היציג של כל מטבע מייצג את שער החליפין השורר במשק לאותו מטבע. הוא מבוסס על ממוצע שערי אותו מטבע כנגד השקל שבהם הבנקים מוכנים לקנות או למכור אותו, ואינו משקף בהכרח שערים של עסקאות

למכור אותו, ואינו משקף בהכרח שערים של עסקאות

למה משמש השער היציג?

לשערים היציגים אין מעמד רשמי מחייב על פי דין. עיקר השימוש בהם הוא לצורכי שיערוך בחוזים המתייחסים אליהם – למשל שיערוך של פיקדונות או אג"ח צמודים למט"ח ושל חוזי שכר דירה הנקובים במט"ח.

השער היציג של כל מטבע מייצג את שער החליפין השורר במשק לאותו מטבע. הוא מבוסס על ממוצע שערי אותו מטבע כנגד השקל שבהם הבנקים מוכנים לקנות או למכור אותו, ואינו משקף בהכרח שערים של עסקאות שבוצעו בפועל.

כיצד מחושבים השערים היציגים?

בנק ישראל מחשב את השער היציג של הדולר על ידי דגימת שערי קנייה ומכירה של הדולר כנגד השקל במסחר הבין-בנקאי במשך שעה אחת קבועה במהלך היום. במהלך שעה זו השערים נדגמים אחת ל-5 דקות, וכל דגימה היא ממוצע שערי האמצע (הממוצע

¹ סל המטבעות הוא מטבע מלאכותי המכיל את חמשת המטבעות של שותפות הסחר הגדולות של ישראל – ארה"ב, גרמניה, אנגליה, צרפת ויפן – במשקלות שונים. שערו של סל המטבעות מורשה לנוע בתחומה של רצועה אלכסונית. כאשר שערו של סל המטבעות מגיע לגבול העליון/התחתון של הרצועה מחויב בנק ישראל לרכוש/למכור מטבע חוץ, כדי להחזיק את שער הסל בתחום שנקבע לו.

מה מתוכנן לעתיד?

בימים אלה מתכנן בנק ישראל רפורמה ושדרוג במערכת התשלומים בישראל. המערכת המתקדמת תאפשר להאריך את יום העסקים לעסקאות בנקאיות עד לשעה 18:30, במקום עד השעה 15:00, כנהוג היום. בד בבד עם שינוי זה מתעתד בנק ישראל להקדים את השעה שבה נקבע השער היציג של השקל ל-12:00; זאת, בין היתר, משום שזו השעה שבה מתבצע המספר

הגבוה ביותר של עסקאות בשוק, ושוקי המט"ח באירופה ובבריטניה נזילים במיוחד, כך שהשער היציג של השקל לעומת מטבעות אחרים, נוסף על שער מול הדולר, ישקף את רמת שער החליפין הבין-לאומיים. עיתוי

לשערים היציגים אין מעמד רשמי מחייב על פי דין. עיקר השימוש בהם הוא לצורכי שיערוך בחוזים המתייחסים אליהם.

זה גם יעלה בקנה אחד עם עיתוי הפרסום במדינות אחרות, המפרסמות את השערים היציגים קרוב לאמצע היום.

ומה קורה בעולם?

מדינות שונות במערב, שבהן מתקיים מסחר דו-צדדי בשוק המט"ח נוהגות אף הן לפרסם שער יציג. הבנק המרכזי האמריקני, למשל, מפרסם פעמיים ביום שער אמצע של המסחר בשוק הבין-בנקאי בניו יורק. שערים יציגים כנגד האירו, המחושבים על ידי בנקים מרכזיים באירופה ומחוץ לה מתפרסמים בכל יום באתר האינטרנט של הבנק המרכזי האירופי ועל מסכים אלקטרוניים נוספים. גם הבנק המרכזי האנגלי מפרסם בכל יום שער אמצע, הנקבע על פי הערכותיו.

בין שערי המכירה והקנייה) של הבנקים. אם שער אמצע של בנק מסוים רחוק ממוצע שערי האמצע של הבנקים, הוא אינו מובא בחשבון. במהלך שעת הדגימה עוקב בנק ישראל אחר הציטוטים של שני הברוקרים המקומיים² הפועלים בשוק בישראל. בנק ישראל עוקב גם אחר השערים בעסקאות שבוצעו בפועל בין הבנקים לבין עצמם באותה שעה, וזאת כדי לוודא שהשער היציג אכן מייצג את ההתפתחות בשוק.

בסוף השעה נבחר מדגם אחד על ידי המחשב בצורה אקראית. במקרים נדירים שבהם השער המחושב אינו משקף את השערים ששררו בשוק, יכול בנק ישראל לשנות את בחירת המחשב.

השערים היציגים של מטבעות אחרים מול השקל נגזרים מהשער היציג של הדולר מול השקל ומשערי אותם מטבעות לעומת הדולר בשוקי המט"ח בעולם ברגע קביעת השער היציג.

מתי מחושב השער היציג?

כיום מתפרסם השער היציג של השקל לקראת סוף יום העסקים בשקלים. עיתוי זה נבחר מסיבות של נוחות למגזר הבנקאי, וכן מפני שבשעה זו מתבצעות בשוק די עסקאות, דבר המבטיח כי השער היציג אמנם מייצג את השוק נאמנה. בנק ישראל מחשב את השערים היציגים פעם אחת ביום, רק בימי העבודה במט"ח (ימים ב' עד ו'), בשעה 14:15–15:15 באמצע השבוע ובשעה 11:15–12:15 בימי ו' ובערבי חג. בימים שבת וראשון, בימי שבתון בישראל, בחגים נוצריים, ובימים שבהם שוקי המט"ח ברוב מדינות העולם סגורים לא מתפרסם שער יציג, והשער שנקבע ביום הקודם תקף.

² הברוקרים מתווכים בעסקאות בין הבנקים לבין עצמם. פעולתם מגבירה את התחרות בין הבנקים, כי הם מקטינים את המירווח בין מחירי הקנייה למחירי המכירה במסחר הבין-בנקאי.